

PWYLLGOR	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD	5 MAI 2016
TEITL	HUNANASESIAD O DREFNIADAU LLYWODRAETHU
PWRPAS YR ADRODDIAD	CYFLWYNO MATRICS ADDASIEDIG I ARDDANGOS CANOLYNIAD YR HUNANASESIAD O DREFNIADAU LLYWODRAETHU'R CYNGOR AM GYMERADWYAETH
AWDUR	DEWI MORGAN, UWCH REOLWR REFENIW A RISG
GWEITHREDIAD	YSTYRIED Y CYNNWYS, CYNNWYS SYLWADAU ARNO, A CHYMERADWYO'R MATRCS

1. CYFLWYNIAD – BETH SYDD ANGEN I'R PWYLLGOR ARCHWILIO EI WNEUD?

- 1.1 Er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau fel “y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu”, mae angen i'r Pwyllgor Archwilio:
- **Herio'r Uwch Reolwr Refeniw a Risg am y matrices newydd (5 x 5) a ddefnyddir i arddangos yr hunanasesiad o'r 33 elfen yn fframwaith llywodraethu'r Cyngor (yn yr Atodiad) ac yn arbennig y sgoriau “Impact” ac “Effeithiolrwydd” sydd wedi eu nodi.**

2. HUNANASESIAD O EFFEITHIOLRWYDD Y FFRAMWAITH LYWODRAETHU

- 2.1 Er peth amser, mae'r Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu yn cynnal adolygiad parhaus o drefniadau llywodraethu'r Cyngor. Aelodau'r Grŵp yw y Prif Weithredwr, y Swyddog Monitro, Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol, dau Uwch Reolwr Cefnogaeth Gorfforaethol, yr Uwch Reolwr Refeniw a Risg a'r Rheolwr Cynllunio Strategol a Pherfformiad.
- 2.2 Cyflwynwyd adroddiad ar Hunanasesiad Trefniadau Llywodraethu i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod olaf, ym mis Chwefror. Roedd yr adroddiad hwnnw yn cynnwys diweddariad ar y trefniadau, gan gynnwys canlyniad adolygiad oedd wedi ei gynnal yn Rhagfyr a Ionawr.
- 2.3 Yn y cyfarfod hwnnw, penderfynodd y Pwyllgor gymeradwyo sylwadau'r Grŵp Rheoli (y Prif Weithredwr, Cyfarwyddwyr a'r Penaethiaid Adran) fod angen gwella sgôr effeithiolrwydd 'Diwylliant y Cyngor' a sgôr effeithiolrwydd 'Y Drefn Craffu', a rhoi'r ddau yn yr oren. Canlyniad hynny oedd nad oes unrhyw elfen bellach yn y coch.

3. NEWIDIADAU ERS CYFARFOD DIWETHAF Y PWYLLGOR ARCHWILIO

3.1 Ers cyflwyno adroddiad i gyfarfod Chwefror, bu addasiadau i'r hunan arfarniad:

- Yn nghyfarfod y Grŵp Rheoli yn Ionawr, awgrymwyd i'r Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu ystyried defnyddio matrices Impact / Effeithiolrwydd 5 x 5 yn hytrach na 10 x 10, fel modd o wella'r ardrawiad weledol. Ar ôl ystyried manteision ac anfanteision y ddau fatrics, penderfynodd y Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu fod matrices 5 x 5 yn rhagori o ychydig; mae'r matrices newydd yn ymddangos yn yr Atodiad.
- Wrth gymharu Fframwaith Lywodraethu'r Cyngor yn erbyn rhestr wirio a baratowyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, roedd y Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu o'r farn fod dau elfen pellach angen eu hychwanegu, sef **Defnydd o Dechnoleg a Rheolaeth Asedau**.
- Cytunwyd y dylid newid y teitl "Gwerthuso, Hyfforddi a Datblygu Staff" i "**Cynllunio'r Gweithlu**".

3.2 Gan fod y diagram sy'n cynnwys y sgoriau Impact ac Effeithiolrwydd wedi ei addasu, mae angen i'r Pwyllgor Archwilio fodloni ei hun ei fod yn parhau yn adlewyrchiad teg o'r Cyngor cyn belled â'i fod yn ymwybodol o hynny, ar sail yr wybodaeth y mae wedi ei dderbyn dros y flwyddyn.

3.3 Nodir, er fod ffurf y matrices wedi newid, nad yw lleoliad cymharol y gwahanol elfennau wedi eu haddasu, ar wahân i ychwanegu y ddau elfen newydd.

4. AMSERLEN

4.1 Mae'r hunanasesiad a gyflwynir yma yn gam allweddol wrth ddatblygu Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2016, sef y datganiad sy'n adrodd yn ffurfiol ar ganlyniadau'r gwaith o hunanasesu trefniadau llywodraethu yr Awdurdod.

4.2 Mae'r ffaith fod y Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu wedi cyfarfod yn rheolaidd yn ystod 2015/16, ac fod y Pwyllgor Archwilio wedi derbyn adroddiadau a chael cyfle i herio gwaith y Grŵp, yn rhoi sylfaen gadarn i adolygu ein llywodraethu ac wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu.

4.3 Bydd y Datganiad Llywodraethu yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio ar 23 Mehefin, er cymeradwyaeth.

5. ARGYMHELLIAD

5.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Archwilio:

- Herio'r Uwch Reolwr Refeniw a Risg am y matrices newydd (5 x 5) a ddefnyddir i arddangos yr hunanasesiad o'r 33 elfen yn fframwaith llywodraethu'r Cyngor (yn yr Atodiad) ac yn arbennig y sgoriau "Impact" ac "Effeithiolrwydd" sydd wedi eu nodi.